

kirjaamo@lvm.fi

emil.asp@lvm.fi

LVM138/05/2014

Lausunto kansallisesta big data -strategiasta

Liikenne- ja viestintäministeriö on asettanut vuoden 2014 alussa big data -käyttötyöryhmän, jonka tehtävänä on valmistella kansallinen big data -strategia. Strategiassa tunnistetaan keskeisiä sovellusalueita ja yleisiä edellytyksiä big datan hyödyntämiselle. Strategiassa ehdotetaan toimenpiteitä, joiden avulla tavoitellaan tietoa-aineistojen ja uusien analyysimenetelmien laajempaa hyödyntämistä yhteiskunnan eri sektoreilla. Lausuntopyynnössä toivotaan palautetta ja kommentteja strategian luonnoksesta. Erityisesti toivotaan palautetta ja tietoa esitetyistä toimenpide-ehdotuksista, organisaation big dataan liittyvistä toimista sekä organisaation mahdollisesta roolista kansallisessa big data -kehittämistyössä.

Esitetyt toimenpide-ehdotukset

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää palautetta kansallisen big data -strategian luonnoksen toimenpide-ehdotuksista. Yleisradio Oy huomioi, että mediatoimiala puuttuu kokonaan tarkastelusta. Mediatoimialalla big dataa voi ajatella hyödynnettävän sekä sisällöllisissä innovaatioissa (datajournalismi ym.) että kaupallistamisen kehittämisessä (käyttödatan parempi hyödyntäminen sekä mainostaja-asiakkaiden että kuluttaja-asiakkaiden palvelukokemus).

Iso-Britanniassa tehdään arvio big datan käyttöön vaikuttavista laeista. Kuten strategialuonnoksessa todetaan, myös Suomessa on selvitettävä big datan käyttöön vaikuttava säädöskehys. Datan turvalliseen jakamiseen ja linkitykseen liittyy kysymyksiä esimerkiksi yksityisyyden suojasta ja tekijänoikeuksista. Luonnoksessa ei viitata

muiden ministeriöiden hankkeisiin. Mikäli osin päällekkäisiä hankkeita on meneillään, on syytä varmistaa, että mahdolliset toimenpiteet tukevat toisiaan.

Yleisradio Oy tarjoaa mielellään asiantuntijoita osallistumaan strategian toimeenpanon suunnitteluun. Samalla tulisi täsmentää, mitä tuloksia toimenpiteiltä odotetaan eli mikä on niiden vaikuttavuus. Omana erillisenä toimenpiteenään voitaisiin pohtia organisaatiota, jonka johdolla strategiaan liittyvät toimenpiteet toteutetaan. Tämä organisaatio voisi esimerkiksi kartoittaa julkisen sektorin eri organisaatioiden jo olemassa olevia ja saatavilla olevia tietovarantoja sekä näissä olevien tietojen yhdistämistä ja tiedoista saatavia analyysejä. Samalla tulisi analysoida tietosuojakysymyksiä. Kyseinen organisaatio voisi pohtia myös julkisen sektorin yhteisiä tehokkuusmittareita (vrt. vastuuraportti) ja myös innovatiivisesti kehittää uusien, mahdollisesti yksityisten ja julkisten olemassa olevien tietovarantojen yhdistämistä. Tässä yhteydessä tarvitaan sovelluksia, joilla luodaan uusia tietovarantoja. Rakennemuutoksen yhteydessä tarvitaan innovaattoreita myös julkiselle sektorille pohtimaan substanssikohtaisesti, mihin big dataa voitaisiin hyödyntää.

Big datan yhteydessä tulisi huomioida myös sovellukset, jotka tunnistavat tiedon vanhentumisen internetissä. Esimerkiksi paikat, joissa kukaan ei ole käynyt aikoihin (sijaintitietojen perusteella) voisivat hävitä tulosjoukoista, samoin kuin sivustot, joihin ei ole viittauksia tai joita ei ole ylläpidetty/ylläpitäjä ei ole käynyt aikoihin. Myös muita keinoja lisätä tietojen luotettavuuden arviointia voitaisiin ehkä kehittää big datan avulla.

Koulutuksen kehittämisessä olisi hyvä huomioida myös datan jakamisen kehittäminen. Pelkästään saatavilla olevan datan analysointi ei ole riittävää. Luonnoksen sivulla 43 todetaankin, että yrityksillä ei välttämättä ole kannusteita tai intressien kannalta järkevää tapaa jakaa dataansa ja että yhteistyön kehittäminen vaatii uutta ymmärrystä jakamistaloudesta ja siten hyödyn- ja tulonjakomallien kehittämistä. Koulutuksessa on myös syytä painottaa, että datan tallentaminen riittävillä metatiedoilla luo edellytyksen sen löytämiselle ja hyödyntämiselle.

Huomioimme myös, että strategiassa voitaisiin myös tähdentää, mikä on valittu strategia, jota noudatetaan. Samalla tulisi kertoa, miksi juuri kyseinen strategia on valittu vaihtoehtoisten strategioiden joukosta. Myös noudatettu metodologia voitaisiin nimetä.

Big data ja Yleisradio Oy

Liikenne- viestintäministeriö pyytää myös palautetta ja kommentteja, millaisiin toimiin on ryhdytty ja millainen rooli organisaatiolla voisi olla kansallisessa big data -kehittämistyössä. Yleisradio Oy lausuu seuraavaa:

Yleisradio Oy haluaa kehittyä datatietoisena organisaationa.

- Yleisradio Oy:ssä kehitetään tietoa paremmin tuottavaa asiakaspalautte- ja asiakasdialogijärjestelmää.
- Yleisradio Oy on aloittanut palveluidensa käyttödatan avaamisen.
- Yleisradio Oy rakentaa avointa rajapintaa (API) Ylen sisältöjen ja niihin liitettyjen metatietojen avaamiseksi myös ulkopuolisten sovellusten käyttöön.

Yleisradiossa on otettu ja otetaan edelleen askelia oman toiminnan mittaamisen kehittämiseksi ja optimoimiseksi. Toimenpiteinä ovat mm. mittaristojen luominen sekä niiden seurantamahdollisuuksien kehittäminen tietojärjestelmämuutoksilla sekä raportoinnin kehittämisellä. Tällä hetkellä toiminnan tulokset raportoidaan toistaiseksi toimittaen kansalaisille ja viranomaisille erikseen esityksinä mm. vuosikertomukset, yleisökertomukset ja vastuuraportit.

Näillä toimilla pyritään mm. kehittämään kansalaisten palvelukokemusta (katso luonnoksen sivut 31–32: kansalaisten segmentointi paremman palvelun tarjoamiseksi, päämääränä turvata loppukäyttäjäkokemus ja lisätä kansalaisten tyytyväisyyttä ja luottamusta julkiseen palveluun). Samalla lisätään sisäistä tietoa, jota käytetään päätöksenteon tukena, kun rakennetaan tarjontaa.

Pelkästään Yleisradio Oy:n oman datan hyödyntäminen ei ole riittävää, vaan katse on suunnattava ympäröivään ekosysteemiin. Tällöin kysymykseksi nousee, kuinka esimerkiksi erilaiset kulttuuri- ja muistiorganisaatiot voivat käyttää kaupallisten toimijoiden dataa. Ei tarvita vain luonnoksessa mainittuja tutkimuskäyttöön räätälöityjä menetelmiä, vaan olisi tutkittava myös menetelmiä ja oikeuksia, joiden tuella julkisrahoitteiset yhteisöt voisivat käyttää kaupallisten toimijoiden dataa. Dataa hyödyntämällä myös kulttuuri ja taide voivat omilla keinoillaan kiinnittää huomiota yhteiskunnallisiin ongelmiin.

Yleisradio Oy:n mielestä on kiinnostavaa, että asiakkaiden omaa dataa voitaisiin vapauttaa heidän itsensä käyttöön ja edelleen jaettavaksi asiakkaan preferenssien mukaan, ja että yksilöt voisivat hallinnoida omaa dataansa Mydata-sovellusten avulla. Tässä yhteydessä on kehitettävä tapoja, joilla asiakkaat voivat hallita kerättyjä tietoja. On hyvä, että LVM teettää selvitystä Mydatasta. Samalla toimijoita tulisi kannustaa aktiivisiin toimiin.

Yleisradio Oy tarjoaa lähtökohtaisesti mielellään datalähtöisiä harjoittelu- ja tutustumismahdollisuuksia. Lisäksi pitäisi tutkia, kuinka aineistoja saataisiin niin koulutuskäyttöön kuin laajemmin kaikille yhteistyökumppaneille. Yleisradio Oy voisi osallistua kansalliseen big data -kehittämistyöryhmään yhtenä julkisen sektorin edustajana.

Helsingissä 17.päivänä kesäkuuta 2014

Katri Olmo
Lakiasiaintojohtaja
Yleisradio Oy

Gunilla Ohls
Strategiajohtaja
Yleisradio Oy